

PROGRAM PROFILAKTYKI NA ROK SZKOLNY 2012/2013

Program profilaktyki jest spójny z programem wychowawczym Szkoły Podstawowej im. T. Kościuszki w Dąbiu i ma na celu wszechstronny rozwój ucznia, obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów szkoły.

Podstawa prawna:

- 1) *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* (Dz U 1997 nr 78, poz. 483 ze zm.) – art. 72;
- 2) *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (tekst jedn.: Dz U 2004 nr 256, poz. 2572 ze zm.);
- 3) *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego* (Dz U 1997 nr 89, poz. 555 ze zm.) – art.304;
- 4) *Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego* (Dz U 1964 nr 43, poz. 296 ze zm.) – art. 572;
- 5) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
- 6) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół* (DzU 2009 nr 4, poz. 17);
- 7) *Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.* (tekst jedn.: DzU 2002 nr 147, poz. 1231 ze zm.);
- 8) *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.* (DzU 2005 nr 179, poz. 1485 ze zm.);
- 9) *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.* (tekst jedn.: DzU 2002 nr 11, poz. 109 ze zm.);
- 10) *Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r.* (tekst jedn.: DzU 1996 nr 10, poz. 55 ze zm.);
- 11) *Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.* (DzU 1994 nr 111, poz. 535 ze zm.);
- 12) *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.* (DzU 2005 nr 180, poz. 1493 ze zm.);
- 13) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych* (DzU 2010 nr 228, poz. 1488);
- 14) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach* (DzU 2010 nr 228, poz. 1487);
- 15) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem* (DzU 2003 nr 26, poz. 226);
- 16) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletniego w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii* (DzU 2004 nr 178, poz. 1833 ze zm.);

- 17) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych* (DzU 2010 nr 228, poz. 1490);
- 18) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania* (DzU 2008 nr 7, poz. 38 ze zm.);
- 19) Statut szkoły;
- 20) Program wychowawczy.

Wstęp

Profilaktyka szkolna to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacnianie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie.

Program będzie wspomagał wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał sytuacje podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

Zakres profilaktyki pierwszorzędowej obejmuje:

- promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania;
- informowanie o skutkach zachowań ryzykownych;
- wspieranie rozwoju zaspokajania potrzeb własnych;
- nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów

Zakres profilaktyki drugorzędowej obejmuje:

- działania umożliwiające wczesną identyfikację osób z grupy podwyższonego ryzyka;
- współpracę ze specjalistami;
- zajęcia socjoterapeutyczne;
- poradnictwo rodzinne.

Cele główne:

1. Udostępnienie społeczności szkolnej informacji niezbędnej do skutecznego zapobiegania i radzenia sobie z zagrożeniami dla własnego zdrowia, jakości życia, zmniejszenie czynników ryzyka zachorowania na różne choroby.
2. Kompetentne i szybkie reagowanie na pojawiające się w szkole sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu ludzi.
3. Kształtowanie w uczniach umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.
4. Budowanie współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia oraz instytucjami prowadzącymi wspomaganie rodziny i promującymi zdrowy styl życia.

Cele szczegółowe:

1. Upowszechnianie wśród uczniów znajomości prawa i zasad przestrzegania go.
2. Promowanie zdrowego stylu życia i odżywiania, ze szczególnym zwróceniem uwagi na szkodliwość fast foodów.
3. Kształtowanie postaw akceptowanych społecznie.
4. Stworzenie w szkole poczucia bezpieczeństwa.

5. Uświadamianie zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z mediów.
6. Kształtowanie w uczniach odpowiednich postaw wobec ludzi słabszych, młodszych, ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych.
7. Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji.
8. Tworzenie pozytywnych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji i mobbingowi.
9. Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza.
10. Współpraca z rodzicami w obszarze profilaktyki – wczesna interwencja – udzielanie pomocy.
11. Zwiększanie kompetencji rodziców poprzez propagowanie instytucji udzielających pomocy w sytuacjach problemowych.

Program profilaktyki uwzględnia następujące działania:

- informacyjne,
- edukacyjne,
- integracyjne,
- wdrażające ustalone umiejętności,
- interwencyjne.

Oczekiwane efekty:

1. Uzyskanie przez uczniów wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.
2. Uczeń utożsamia się ze środowiskiem szkolnym i odczuwa korzyści płynące z prowadzenia zdrowego stylu życia.
3. Uczeń zna zagrożenia współczesnego świata i potrafi im zapobiegać.
4. Rodzice i nauczyciele dysponują wiedzą z zakresu profilaktyki uzależnień.
5. Świadomy udział rodziców w programach profilaktyki, warsztatach, pogadankach, akcjach profilaktycznych.

Szczegółowe treści programu profilaktyki

Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Terminy realizacji
Propagowanie wśród młodzieży znajomości prawa i zasad przestrzegania go	a) Zapoznanie uczniów z dokumentami określającymi pracę szkoły: <ul style="list-style-type: none"> • statutem, • wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania, • regulaminem szkoły, • procedurami określającymi sytuacje zagrożenia w szkole, • zasadami postępowania w sytuacjach kryzysowych. b) Pogadanki z policją o tematyce: <ul style="list-style-type: none"> • odpowiedzialności karnej nieletniego, • bezpieczeństwa w ruchu drogowym. c) Godziny z wychowawcą o tematyce: <ul style="list-style-type: none"> • obowiązków ucznia, • systemu kar i nagród stosowanego w szkole. 	Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele	Wrzesień

	<ul style="list-style-type: none"> d) Konsekwentnie stosowane przez nauczycieli procedur w określonych sytuacjach niezgodnych z prawem wewnątrzszkolnym, zgodnie z wypracowanymi i przyjętymi w szkole procedurami. e) Zapoznanie uczniów z prawami dziecka i człowieka, analiza odpowiednich dokumentów, np. Deklaracja Praw Człowieka, Konwencja o Prawach Dziecka – lekcje z wychowawcą. f) Organizacja uroczystości, np. Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka, Dzień Dziecka. g) Włączanie uczniów w procesy aktualizowania prawa wewnątrzszkolnego, poprzez uczestnictwo przedstawicieli samorządu szkolnego w pracach zespołów ds. zmian w dokumentach szkolnych. h) Organizacja apeli szkolnych, dotyczących wychowawczych spraw i działań szkoły w tym obszarze. 		<p>Cały rok szkolny</p> <p>Według potrzeb</p>
Dyscyplina na zajęciach szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> a) Kontrolowanie przez wszystkich nauczycieli obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych. b) Konsekwentne stosowanie procedur szkolnych wobec uczniów opuszczających zajęcia szkolne. c) Przeprowadzenie zajęć na godzinie z wychowawcą odnośnie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – konsekwencje prawne nie przestrzegania ww. zasad. d) Organizacja zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, konsultacje przedmiotowe, zajęcia ze specjalistami szkolnymi. e) Organizacja spotkań z rodzicami, dotycząca form pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. f) Systematyczna współpraca z policją, 	<p>Wszyscy nauczyciele</p> <p>Wychowawcy,</p> <p>Dyrektor wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Według potrzeb</p>
Zapoznanie się	<ul style="list-style-type: none"> a) Analiza dokumentów szkolnych 	Dyrektor i	Cały rok

z sytuacją rodzinną ucznia i środowiskiem społecznym, w którym przebywa uczeń	<p>uczniów dokonywana przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wychowawców, • nauczycieli <p>w celu podejmowania stosownych działań zapobiegających sytuacjom problemowym.</p> <p>b) Przeprowadzenie analizy kontekstowej</p> <p>c) Systematyczne wywiady z uczniami, rodzicami, wywiady środowiskowe w celu bieżącego monitoringu sytuacji uczniów.</p> <p>d) Kontynuowanie systematycznej współpracy z instytucjami udzielającymi specjalistycznej pomocy, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ośrodkami pomocy społecznej, • poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, • powiatowym centrum pomocy rodzinie. <p>e) Systematyczna współpraca z policją.</p>	<p>wychowawcy klas</p>	<p>szkolny, według potrzeb</p>
Stworzenie systemu pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, mającymi problemy edukacyjne i wychowawcze	<p>a) Opracowanie programu wspierającego uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla uczniów z problemami edukacyjnymi i wychowawczymi.</p> <p>b) Zaplanowanie prac zespołów powołanych do opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IPET – indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, • KIPU – karta indywidualnego rozwoju uczniów. <p>c) Zaplanowanie i realizacja działań wspierających uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia korekcyjno-kompensacyjne przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dysleksja, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia), • zajęcia rewalidacyjne przeznaczone dla uczniów niepełnosprawnych, 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, dyrektor</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów, • konsultacje nauczycieli. <p>d) Udzielanie rodzicom pomocy w zakresie wskazywania instytucji służących specjalistyczną pomocą.</p> <p>e) Organizacja spotkań indywidualnych z rodzicami przez wychowawców i specjalistów szkolnych: pedagoga, psychologa, logopedy, socjoterapeuty.</p> <p>f) Systematyczna współpraca z instytucjami zajmującymi się wspieraniem uczniów i rodzin z problemami edukacyjnymi i wychowawczymi: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, powiatowe centrum pomocy rodzinie.</p>		
Systematyczne motywowanie uczniów do nauki	<p>a) Prezentowanie na zajęciach z wychowawcą zainteresowań i pasji uczniów.</p> <p>b) Organizacja zajęć pozalekcyjnych zgodnie ze zdiagnozowanymi wcześniej potrzebami uczniowskimi.</p> <p>c) Przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, tematycznych, interdyscyplinarnych, artystycznych i sportowych.</p> <p>d) Udział uczniów w programie unijnym „Ucz się nowocześnie”, którego celem jest zapoznanie uczniów z metodami szybkiego uczenia się.</p> <p>e) Organizacja zajęć wspierających pracę ucznia zdolnego.</p> <p>f) Indywidualizacja procesu edukacyjnego oraz systemu oceniania wobec uczniów tego wymagających.</p> <p>g) Uwzględnianie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej zawartych w opiniach i orzeczeniach.</p> <p>h) Stosowanie pochwał nawet najmniejszych sukcesów, wobec uczniów wymagających wsparcia.</p>	Wychowawcy klas, nauczyciele, dyrektor.	Cały rok szkolny, według potrzeb

	i) Wskazywanie możliwości i umiejętności uczniów wobec kierunku dalszego kształcenia.		
Stwarzanie możliwości budowania właściwych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji, mobbingowi itp.	<p>a) Organizowanie zajęć z wychowawcą przy współpracy pedagoga i psychologa z ppp, na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sposobów rozwiązywania konfliktów, • asertywności, • budowania poczucia własnej wartości, • sposobów diagnozowania własnej inteligencji – na podstawie inteligencji wielorakiej Howarda Gardniera, • form mediacji, • komunikacji interpersonalnych. • Organizacja zajęć warsztatowych z dietetykiem. <p>b) Organizowanie imprez służących integracji środowiska szkolnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wycieczki szkolne, zielone szkoły, ogniska, pikniki, festyny, zabawy szkolne, zajęcia integracyjne dla klas pierwszych. <p>c) Aktywne i systematyczne pełnienie dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych.</p> <p>d) Uczestniczenie w VII edycji Programu Szkoła bez Przemocy, obchody Dnia bez Przemocy – uroczystość szkolna.</p> <p>e) Systematyczne i zgodne z procedurami reagowanie wszystkich pracowników szkoły na wszelkie formy i przejawy agresji w szkole.</p>	Wychowawcy klas, nauczyciele, pracownicy szkoły	Cały rok szkolny, według potrzeb
Popularyzowanie zdrowego stylu życia	<p>a) Zajęcia z nauczycielami na temat organizacji wolnego czasu.</p> <p>b) Propagowanie aktywności sportowej, zachęcanie do udziału w czynnym uprawianiu sportu na zajęciach SKS, kołach sportowych, klubach sportowych.</p> <p>c) Zachęcanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych.</p>	Nauczyciele pielęgniarka szkolna, opiekunowie odpowiednich kół	Cały rok szkolny, według potrzeb

	<p>d) Nauka walki fair-play.</p> <p>e) Organizacja zajęć z pielęgniarką szkolną, dotyczących higieny osobistej, zdrowego odżywiania, odpowiedniego ubierania się.</p> <p>f) Organizacja zajęć umożliwiających aktywny tryb życia, np. rajdy rowerowe, udział w biegach przełajowych, udział w zajęciach terenowych monitorujących stan środowiska lokalnego.</p> <p>g) Zapoznavanie uczniów z zasadami zdrowego żywienia i odżywiania się – udział uczniów w projektach szkolnych.</p> <p>h) Udział uczniów w kołach promujących aktywny i zdrowy styl życia, np. koło ekologiczne, przyrodnicze, SKS, PCK.</p>		
Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji	<p>a) Udział uczniów w pogadankach, warsztatach i innych formach poznawania środków uzależniających i konsekwencji ich spożywania, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • środków psychoaktywnych, • dopalaczy, • tytoniu, • alkoholu, • narkotyków, • leków stosowanych powszechnie do leczenia infekcji (acodin, tussipept,) oraz preparatów typu „sesja”, • napojów energetyzujących. <p>b) Bieżące informowanie uczniów o negatywnych skutkach zażywania tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych, napojów energetyzujących.</p> <p>c) Zwracanie uwagi na drugie śniadanie uczniów i promowanie zdrowego odżywiania.</p> <p>d) Organizowanie przedstawień profilaktycznych oraz prenumerata czasopism promujących zdrowy styl życia.</p> <p>e) Organizacja spotkań z wybranymi (w zależności od diagnozy środowiska szkolnego) specjalistami zajmującymi się uzależnieniami.</p> <p>f) Kontynuowanie współpracy z</p>	<p>Wychowawcy klas, pielęgniarka szkolna, zapraszani w zależności od potrzeb specjaliści, dyrekcja</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	instytucjami zajmującymi się leczeniem uzależnień.		
Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza	a) Propagowanie idei wolontariatu. b) Organizowanie w szkole i środowisku lokalnych akcji charytatywnych. c) Zachęcanie uczniów do uczestnictwa w wolontariacie organizowanym przez stosowne instytucje. d) Mobilizowanie uczniów do uczestniczenia w konkursach i turniejach popularyzujących wolontariat.	Wychowawcy klas, dyrekcja szkoły, rodzice uczniów	Cały rok szkolny, według potrzeb
Współpraca z rodzicami	a) Przedstawienie rodzicom podstawowych dokumentów regulujących pracę szkoły, np.: <ul style="list-style-type: none"> statut szkoły, wewnątrzszkolne zasady oceniania, program wychowawczy, program profilaktyki, regulamin szkoły. b) Ustalenie zasad kontaktowania się z rodzicami uczniów. c) Zapoznanie rodziców z zakresem udzielanej pomocy przez specjalistów szkolnych (pedagog, psycholog, logopeda, socjoterapeuta,). d) Przedstawienie harmonogramu spotkań z wychowawcami i dni otwartych w szkole. e) Zapoznanie rodziców z tematyką profilaktycznych spotkań organizowanych przez szkołę dla rodziców. f) Zachęcenie do organizowania i uczestnictwa we wspólnych wyjazdach i imprezach szkolnych. g) Zachęcenie rodziców do współpracy we wspólnym rozwiązywaniu problemów wychowawczych zaistniałych w szkole.	Wychowawcy klas, dyrekcja, rodzice uczniów	Cały rok szkolny, według potrzeb
Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie	a) Udział nauczycieli w konferencjach, warsztatach i szkoleniach, dotyczących profilaktyki uzależnień. b) Rozwijanie współpracy z instytucjami promującymi	Dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele, rodzice	Cały rok szkolny, według potrzeb

profilaktyki i interwencji	<p>zdrowy styl życia i oferujących pomoc w zakresie profilaktyki uzależnień.</p> <p>c) Systematyczny rozwój współpracy z rodzicami, radą rodziców w zakresie profilaktyki.</p> <p>d) Kontynuowanie dobrej praktyki szkolnej w obszarze wymiany doświadczeń i informacji w zakresie szeroko pojętej profilaktyki, obejmującej zagadnienia i problemy szkolne.</p>		
-----------------------------------	--	--	--